

Uzasadnienie uchwały Komisji Habilitacyjnej w sprawie wniosku o nadanie
stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia
dr. Freerkowi Mollemanowi

1. Sylwetka naukowa habilitanta

Doktor Freerk Molleman jest absolwentem Uniwersytetu Rolniczego w Wageningen w Holandii, gdzie w roku 1998 uzyskał tytuł magistra. Pracę doktorską pt. „Wzorce bioróżnorodności i historii życia motyli dziennych odżywiających się owocami” wykonaną pod kierunkiem prof. Paula M. Brajefielda i prof. Bas J. Zwaana obronił w 2004 r. na Uniwersytecie w Leiden (Holandia).

Od grudnia 2004 r. do marca 2005 r. Habilitant pracował w Muzeum Zoologicznym w Amsterdamie, a od kwietnia 2005 r. do czerwca 2009 r. przebywał na stażu podoktorskim na Uniwersytecie Kalifornijskim w Davis w USA. Następnie, od sierpnia 2009 r. do grudnia 2015 r. był zatrudniony na stanowisku naukowym na Uniwersytecie Tartu w Estonii, jednocześnie w okresie od sierpnia 2013 r. do stycznia 2015 r. przebywał na stażu podoktorskim na Uniwersytecie w Rennes we Francji. Następnie, od września 2015 r. do sierpnia 2017 r. przebywał na stażu podoktorskim w Instytucie IISER w Thiruvananthapuram w Indiach. Od 1 maja 2018 r. Habilitant jest zatrudniony na etacie adiunkta w Zakładzie Zoologii Systematycznej, Wydziału Biologii, Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

2. Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe dr Freerk Molleman przedstawił cykl pięciu publikacji pod wspólnym tytułem „Rola odżywiania dorosłych osobników w ewolucji długości życia: badania eksperymentalne motyli” opublikowanych w latach 2008 – 2016 w czasopiśmie z listy JCR o współczynniku oddziaływania IF (w roku publikacji) od ok. 1.7 do 3.9, o łącznym IF równym 12.7 i sumie punktów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego równej 170. Wszystkie publikacje są współautorskie (od 3 do 7 autorów). W czterech artykułach Habilitant jest pierwszym autorem i autorem korespondencyjnym, a w piątej – jest piątym autorem (spośród siedmiu

współautorów). Deklarowany udział procentowy Habilitanta w trzech pierwszych pracach (wg numeracji w „osiągnięciu”) wynosił 50%, a w następnych 20%, i 11%. Do publikacji załączono oświadczenia współautorów prac, potwierdzające rolę kandydata w powstawaniu publikacji.

Na główne osiągnięcia naukowe cyklu publikacji składa się: 1/ wykazanie, że dieta wpływa na płodność i wielkość składanych jaj u motyli z rodzaju *Euphaedra*, 2/ wykazanie, że dieta wpływa na długość życia i rozród owocożernego motyla *Charaxes fulversens*, 3/ udowodnienie, że skład aminokwasowy diety motyli z rodzaju *Euphaedra* i *Charaxes* wpływa na długość życia samców, 4/ pozytywne zweryfikowanie hipotezy, że utrata masy ciała motyli wynika z utraty wody w czasie przeobrażania w imago 5/ wykazanie związku przyczynowo skutkowego pomiędzy intensywnością odżywiania, długością życia i wielkością ciała.

Wszyscy członkowie komisji uznali, że pod względem merytorycznym i formalnym osiągnięcie naukowe wnosi istotny wkład do wiedzy o biologii motyli i spełnia kryteria stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego.

3. Ocena całego dorobku naukowego

Badania naukowe dr F. Mollemana oprócz zagadnień wchodzących w skład osiągnięcia naukowego dotyczyły: 1/ roli uszkodzeń ciała motyli w procesach starzenia; 2/ekologii motyli w kontekście interakcji roślinożerca-roślina i 3/bioróżnorodności motyli. Na ogólny dorobek naukowy Habilitanta składa się 40 publikacji (łącznie z pięcioma pracami stanowiącymi osiągnięcie naukowe) opublikowanych w czasopismach z listy JCR o współczynniku oddziaływania IF od 0,7 do 5,0 (suma IF=103,9). Spośród tego dorobku naukowego 35 prac zostało opublikowanych po uzyskaniu stopnia doktora. Ponadto Habilitant był także autorem 6 prac w czasopismach spoza listy „A” MNiSW. Zdaniem komisji dr Molleman wypracował sobie znaczącą naukową pozycję w międzynarodowej społeczności biologów. Znajduje to także odzwierciedlenie w liczbie cytowań, które w dniu składania wniosku wyniosły 470 (WoS) i 552 (Scopus) oraz w indeksie Hirscha – 14 (WoS) i 15 (Scopus). Od momentu złożenia wniosku liczba cytowań wzrosła do 532 (WoS) i 576 (Scopus) co wskazuje na dobrze przemyślaną strategię publikacyjną i taki dobór tematyki badawczej, który znajduje stosunkowo szeroki krąg odbiorców.

Członkowie komisji uznali, że dorobek naukowy dr. Mollemana stanowi istotny wkład do wiedzy w zakresie biologii motyli. Zwrócono także uwagę na szeroką wiedzę Habilitanta, dynamiczną i owocną współpracę naukową, dobrą organizację badań, oraz bardzo dobre opanowanie warsztatu naukowego.

4. Ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego, organizacyjnego i współpracy międzynarodowej

Dr Freerk Molleman prowadził liczne wykłady z biologii ewolucyjnej, biologii tropikalnej i genetyki populacyjnej. Ich słuchaczami byli studenci uniwersytetów w Leiden, Kalifornii (Davis) i w Tartu. Był także opiekunem (lub współopiekunem) 11 prac magisterskich, 1 pracy licencjackiej i promotorem (lub kopromotorem) w 1 przewodzie doktorskim. W autoreferacie Habilitant nie określa jaki był wymiar godzinowy prowadzonych zajęć jak również nie wskazuje jaki charakter miał jego udział w pracach dyplomowych. Niemniej recenzenci i członkowie komisji uznali, że z uwagi na ponadprzeciętną mobilność Habilitanta, uniemożliwiająca prowadzenie regularnych zajęć dydaktycznych, a jednocześnie sprzyjającą prezentowaniu bezpośrednio w wielu ośrodkach naukowych na świecie zagadnień o charakterze monograficznym, można uznać, że osiągnięcia dydaktyczne są wystarczające do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

Współpraca międzynarodowa dra Mollemana obejmowała wspólne badania prowadzone w ramach projektów celowych (grantów) z naukowcami z Francji, USA, Estonii i z Indii. W projekcie finansowanym przez Estońską Fundację Nauki, pełnił funkcję współkierownika.

W ramach upowszechniania nauki, dr Molleman napisał i wydał przewodnik terenowy dotyczący motyli występujących w Kibale Forrest w Ugandzie.

Wszyscy członkowie komisji pozytywnie ocenili aktywność dydaktyczną, popularyzatorską i organizacyjną kandydata.

6. Odniesienie do recenzji

Wszystkie recenzje kończą się pozytywną opinią w sprawie nadania dr. Freerkowi Mollemanowi stopnia doktora habilitowanego. Recenzenci zgodnie podkreślają, że zarówno osiągnięcie naukowe, jak i pozostały dorobek, spełniają wymagania stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Badania Habilitanta wnoszą wiele nowych i bardzo wartościowych informacji na temat roli pokarmu jako czynnika wpływającego na ewolucję długości życia u motyli dziennych. Jeden z recenzentów (prof. D. Iwan) zwrócił jednak uwagę, że w niektórych publikacjach wyniki opierają się na dość niskiej liczbie obserwacji, co zdaniem recenzenta, może powodować, że testowane przez dra Mollemana hipotezy nie są wystarczająco mocno uzasadnione.

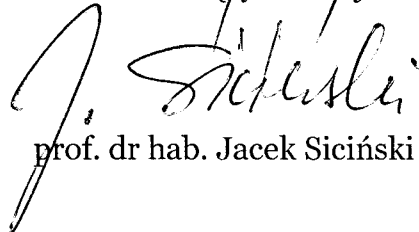
Recenzenci dostrzegają i pozytywnie oceniają dorobek dydaktyczny i popularyzatorski Habilitanta. Zwracają jednak uwagę na brak szczegółowych informacji w autoreferacie na temat zakresu prowadzonej działalności dydaktycznej.

Wszyscy recenzenci stwierdzają także, że dorobek publikacyjny dra Mollemana jest bogaty i znaczący, co znajduje odzwierciedlenie w stosunkowo wysokich wartościach wskaźników bibliometrycznych. Ten aspekt oceny jest przez wszystkich recenzentów podnoszony na pierwszym miejscu.

4. Wniosek końcowy

Zdaniem komisji całość dorobku zasługuje na wysoką ocenę. Analiza dokumentacji wskazuje na skutecznego, samodzielnego i aktywnego badacza. Komisja habilitacyjna w głosowaniu jawnym, przy siedmiu głosach za poparciem wniosku, braku głosów sprzeciwu i wstrzymujących się, zdecydowała o jednomyślnym poparciu wniosku. Komisja przedkłada uchwałę Radzie Wydziału Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o **pozytywnym zaopiniowaniu i poparciu wniosku** dr. Freerka Mollemana o nadanie mu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia.

Przewodniczący Komisji

prof. dr hab. Jacek Siciński

Sekretarz Komisji

dr hab. Jakub Kosicki

Poznań, dnia 18. 04. 2019 r.